

PILSUDSKI INSTITUTE OF AMERICA

FOR RESEARCH IN THE MODERN HISTORY OF POLAND, INC.

381 PARK AVENUE SOUTH, NEW YORK, N. Y. 10016. Tel. (212) 683-4342

A R C H I V A L S E C T I O N

COLLECTION: JÓZEF PIŁSUDSKI

ZESPÓŁ: ARCHIWUM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

TEKA XX

Józef Piłsudski's arrest in 1917

Aresztowanie Józefa Piłsudskiego w 1917 r.

Wycinki prasowe z "Kuriera Warszawskiego" /?/ na ten temat.

ARĘSZTOWANIE PIŁSUDSKIEGO.

Ze strony urzędowej otrzymaliśmy do wydrukowania następujący komunikat:

B. brygadier legionów. Józef Piłsudski, został aresztowany w Warszawie w nocy z soboty na niedzielę.

Bezpośrednim powodem aresztowania była ta okoliczność, że Piłsudski przy przekroczeniu granicy Królestwa Polskiego posługiwał się dokumentem podróży, który przy bliższym zbadaniu okazał się sfałszowany.

Ubolewać należy głęboko, że człowiek, który chciał i mógł być stać się symbolem przyszłości Polski, nie znalazł ostatecznie znaleźć drogę, prowadzącej z przeszłości w przyszłość, z podziemnej konspiracji, tak drogą dla fantazji młodzieńczej, na otwartą, wieloletnią, męską, państwowotwórczą działalność.

W epoce, w której powstać ma wobec całego świata, nowoczesne, zbudowane na szerokiej demokratycznej podstawie polskie państwo, oparte na prawie, niema miejsca na rekwizyty teatralne spiskowego romantyzmu, poprowadzonego przez tyłu wybitnych ludzi w Polsce, ludzi ze wszystkich obozów politycznych, począwszy od konserwatywnego, a kończąc na socjalistycznym.

W samym toku poważnej pracy ku odbudowie Królestwa Polskiego, sfałszowane dokumenty podróży są uznane za nieważne, które zapadać zaczęły w oddalenie mimomiej przeszłości.

Świadome odpowiedzialności, mietylko wobec własnych naródów, lecz tak że wobec ogółu polskiego, oraz w interesie pogłębienia poczucia prawa u tegoż ogółu, zdecydowane są władze okupacyjne pod żadnym pozorem nie dopuścić do tego, aby w tym kraju wytworzyły się stosunki, nie dające się pomyśleć w żadnym państwie, opartym na prawie.

Kom. s. a. komunikuje, że ponieważ władze okupacyjne czynią zależnym uwolnienie internowanych od zapewnienia im bądź jakiegoś zajęcia, bądź utrzymania przy rodzinie, rodziny internowanych winni zgłaszać się do biura komisji dla dostarczenia niezbędnych danych.

Biuro komisji przyjmuje wszelkie ofiary, zaznaczając, że o sposobie wysyłania przesyłek, czy to żywnościowych, czy z odzieżą lub innych nastąpi zawiadomienie natychmiast po powrocie delegacji t. j. w najkrótszym czasie.

Obecni na zebraniu komisji T. Rady stanu oświadczyli, że T. Rada stanu, już w d. 17 b. m.

zwróciła się z przedstawieniem do p. generała gubernatora o jaknajszybze uwolnienie wszystkich internowanych i w dalszym ciągu przedsięwzięcie wszystkie będące w jej rozporządzeniu środki, celem rychłego odesłania internowanych do domów.

Z rady miejskiej.

Posiedzenie 67-me d. 24-go lipca 1917 r.

(komunikat doży prasowej).

Wtorkowe, 67-me, od czasu otwarcia rok temu, posiedzenie rady miejskiej, zwołane było w celu ostatecznego przyjęcia nowych projektów podatkowych: opłat od przestrzeni miejskich i znaków reklamowych, od gazu i elektryczności oraz podatku szpitalnego, i w celu rozważenia pilnych wniosków magistratu natury finansowej, a nadto o ileby czas pozwolił

Kurier Wawrzański?

na obrady nad budżetami wydziałów: zaopatrywania miasta i dostaw nakazanych.

Początek posiedzenia był wyznaczony na godz. 6½ pp. lecz rozpoczęło się ono dopiero o godz. 7 m. 45 wieczorem.

Po zajęciu miejsc przez radnych, przewodniczący wiceprezes rady miejskiej, dr. Zawadzki, w asystencji sekretarza prezydium radnych: Brzezińskiego i Rogowicza zawiadomił, że w ostatniej chwili przed terminem otwarcia posiedzenia nadeszło do prezydium rady od C. n. prezydenta policji, p. v. Glassenappa pismo treści następującej:

„Do prezesa rady miejskiej!

„Według wiadomości, istnieje zamiar na dzisiejszym posiedzeniu rady miejskiej lub też na jednym z najbliższych po iedzeń omówienie sprawy aresztowania b. członka Tymczasowej Rady stanu, Piłsudskiego. Pozwalam sobie zwrócić uwagę J. W. pana, że sprawa ta ma charakter polityczny a zatem jej rozpatrywanie przekroczyłoby kompetencje rady miejskiej. Upraszam przeto J. W. pana do rozpatrywania tej sprawy na posiedzeniu rady miejskiej pod żadnym pozorem nie dopuścić i, o ileby którykolwiek z mówców sprawę tę chciał omawiać, natychmiast odebrać mu głos. Również pod żadnym warunkiem nie należy dopuścić do ewentualnego rozpatrywania wniosku, któryby zawierał w sobie jakiegokolwiek uczytnie b. członka Tymczasowej Rady stanu Piłsudskiego. Za stanowcze przeprowadzenie niniejszego rozporządzenia czynię J. W. pana osobiście odpowiedzialnym.”

Po odczytaniu tego pisma przewodniczący ogłosił posiedzenie za zamknięte.